

At være sig selv

Information om øvelsen

Indhold

En refleksionsøvelse om identitet og normer – med diskussion af en tegnefilm, der handler om at vokse op og være tro mod sig selv.

Formål

- At eleverne reflekterer over, hvordan samfundsnormer påvirker vores adfærd, udseende, seksualitet og kønsidentitet, herunder vores selvopfattelse og vores opfattelse af andre mennesker.
- At styrke elevernes egen evne til at analysere, reflektere over og handle i forhold til disse, herunder at respektere andre menneskers valg og gøre sig de positive aspekter ved at bryde med de fremherskende normer bevidst.

Fag

Dansk: I relation til dansk arbejder eleverne med at udvikle og udvide ordforråd og begrebsverden.

SSF: I relation til SSF arbejder eleverne med at diskutere kønsrollers betydning for egen udvikling og klassens sociale miljø. Derudover reflekterer eleverne over, hvordan miljøet på skolen, i klassen og i fritiden kan påvirke sundhed.

Tidsforbrug

45 minutter

Materialer

Bilag til lærer: Storyboard til tegnefilmen It takes all kinds!

Projektor/ SMART board til at kunne vise kort tegnefilm

Link til tegnefilmen It takes all kinds!:

https://www.youtube.com/watch?feature=player_embedded&v=bMDIsiPKDXc

Introduktion

1. Diskussion om normer

Læg ud med at spørge eleverne, om de kender begrebet 'norm'.

- Ved I hvad en norm er?
- Hvem definerer normer?

Forklar, at normer kan defineres som forventninger til og idealer for, hvad der betragtes som acceptable/uacceptable og positive/negative egenskaber i vores samfund. Nogle normer hjælper mennesker til at omgås hinanden med respekt. At lytte til hinanden i klassen uden at afbryde er et eksempel på en vigtig og positiv norm. Der er også sociale normer, der er omsat i love. For eksempel er det ikke bare socialt uacceptabelt at stjæle, men også forbudt.

Præsenter et par normer for eleverne, herunder eksempler på normer, der kan have en positiv effekt på nogle mennesker og en negativ effekt på andre menneskers tilværelse. Der kan for eksempel være tale om normer for udseende og tøj i klassen, normer for høflighed, det at være en god ven eller en god elev eller den måde, vi hilser på hinanden ved at kysse, give hånd eller knus osv.

Gå videre med at stille spørgsmål som f.eks.:

- Hvor lærer vi om normer, f.eks. at tale ordentligt i skolen eller at være en god ven?
- Kan I komme i tanker om eksempler på kønsbestemte normer eller forventninger til hhv. drenge og piger?
- Hvad sker der, hvis man som dreng eller pige ikke følger normerne?
- Er der også normer for, hvem man kan forelske sig i eller være kærester med?

Forklar eleverne, at der findes en norm vedrørende seksuel orientering, den såkaldte 'heteronorm', som må betragtes som en af de mest grundlæggende og indflydelsesrige normer i samfundet. Normen dikterer, at der er fundamentale forskelle på mænd og kvinder, og at en person må være enten det ene eller det andet. Heteronormen dikterer også, at det er "mere naturligt" at være tiltrukket af det modsatte køn.

Derfor forventes det, at alle kun bliver tiltrukket af mennesker af det modsatte køn, selvom det for nogle menneskers vedkommende ikke er tilfældet.

Stil eleverne følgende spørgsmål:

- Hvad sker der, hvis man ikke lever op til samfundets normer for seksuel orientering? Kan I komme i tanker om nogle eksempler?

Slut af med at forklare eleverne, at negative normer ofte begrænser menneskers liv og kan føre til mobning eller diskrimination. Uddyb evt. med spørgsmål som:

- Tror du, at nogle mennesker ændrer eller justerer deres adfærd, når de er sammen med deres familie eller klassen? Hvorfor?

2. Diskuter tegnefilmen

Vis tegnefilmen *It takes all kinds!* i klassen – en eller to gange. Den varer ca. 2 minutter.

Få en elev til at genfortælle plottet. Sørg for at supplere med alle detaljer fra storyboardet, så eleverne forstår, hvad tegnefilmen handler om. Du kan bruge Bilag til lærer: Storyboard til tegnefilmen *It takes all kinds!*, som fremhæver hovedpunkterne i filmen.

Diskuter reaktionerne på tegnefilmen ved at stille spørgsmål som:

- Hvad mener I, at filmen handler om?
- I tegnefilmen underviser læreren de små figurer i, hvordan de skal være enten lyseblå trekantede eller lyserøde cirkler. Den lyseblå trekant skal agere ridder i et eventyr og være stærk og hård. Hvordan hænger det sammen med den diskussion om normer, vi lige har haft?
- Hvorfor tror du, at figurerne i tegnefilmen begynder at skifte form og farve og blive til lyseblå trekantede og lyserøde cirkler?
- På et tidspunkt forsøger en af stjernens lyserøde cirkelvenner at hjælpe den ved at presse stjernens vinkler indad. Stjernen kan nu komme ind til festen gennem den trekantede dør. Mens den gule stjerne (som nu er en gul trekant) danser og har det sjovt, bliver den igen stjerneformet. Lige pludselig stopper musikken. Alle de andre figurer kigger på stjernen med åben mund. Nu har de fået øje på dens usædvanlige form.

Stjernen er pinligt berørt.

- Hvorfor er den det?

4. Refleksion og opsamling

Rund øvelsen af med at stille spørgsmål som:

- Hvad syntes I om øvelsen?
- Lærte I noget nyt? Fortæl i så fald klassen, hvad det var.

Kilde

It takes all kinds (kampagnemateriale fra 2012). Tegnefilmen *It takes all kinds!* er produceret hertil.

Udarbejdet af Institut for Menneskerettigheder

Forfattere: Cecilia Decara, Karen Ewers Haahr og Marianne Nøhr Larsen. Redaktør: Cecilia Decara

Øvelsen er opdateret i 2019

Bilag til lærer: Storyboard til tegnefilmen "It takes all kinds"

Filmen fokuserer på det faktum, at samfundet er en fastlåst struktur, som vi forventer, at alle passer ind, og understreger, at udfordringen er denne struktur snarere end dem, der synes at afvige fra flertallet af f.eks. elever.

Scener

1. En lyserød cirkel og en lyseblå trekant sidder derhjemme og ser fodbold i fjernsynet. Den lyserøde cirkel begynder at føde, og de bliver kørt på hospitalet i en ambulance.
2. Efter fødslen kigger cirklen og trekanten på alle de nyfødte babyer på hospitalet. De har mange forskellige sjove former og farver. Deres nyfødte barn er en lille gul stjerne.
3. Stjernen er nu blevet ældre og bliver fulgt i skole af sine forældre. Den sidder midt i klasselokalet som den eneste gule stjerne. Læreren underviser de små figurer i, hvordan de skal være enten lyseblå trekanter eller lyserøde cirkler. Den lyseblå trekant skal agere ridder i et eventyr og være stærk og hård.
4. Pludselig begynder figurerne at skifte form og farve, så de passer til idealerne/normerne. De bliver alle sammen til lyseblå trekanter og lyserøde cirkler.
5. Stjernens forældre venter uden for skolebygningen for at hente deres lille barn. Alle de små figurer løber hjem fra skole – alle undtagen stjernen er blevet forvandlet til enten en lyserød cirkel eller en lyseblå trekant. De er alle sammen meget glade.

6. Nu er stjernen kommet i puberteten. Klassen skal til fest. Musikken strømmer ud på gaden inde fra en bar/et diskotek. Der er to indgange: en trekant og en cirkel. Alle går ind. Stjernen kan ikke komme ind sammen med de andre, fordi den ikke passer ind i formen på indgangen.

7. En af stjernens lyserøde cirkelvenner forsøger at hjælpe den ved at presse stjernens vinkler indad. Stjernen kan nu komme ind til festen gennem den trekantede dør.

8. Indenfor er der dj, og alle figurerne er ude på dansegulvet. Mens den gule stjerne (som nu er en gul trekant) danser og har det sjovt, bliver den igen stjerneformet.

9. Lige pludselig stopper musikken! Alle de andre figurer kigger på stjernen med åben mund. Nu har de fået øje på dens usædvanlige form. Stjernen er pinligt berørt.

10. Men så – inspireret af den lille gule stjerne – begynder alle de andre figurer i lokalet at skifte form og farve. De bliver grønne, orange, lyseblå og lyserøde og danser hele natten.

11. Om morgenen begiver den glade gule stjerne sig hjem fra festen, og indgangen er nu et stort hul i væggen, som alle kan komme igennem.